

Pikkulepakko
Trollfladdermus
Pipistrellus nathusii

Luontodirektiivin laji (liite IV)
BOR suojelutaso ei tiedossa

Koodi: 1317

Rauhoitettu (LSL 1096/1996)
Uhanalainen (LSA 521/2021)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Luonnehdinta

Pikkulepakko painaa noin 6–10 g ja siipien kärkiväli on noin 23–25 cm. Selkä on tummanruskea–punaruskea, vatsapuoli vaaleampi ja hieman kellertävä. Kuonon kärki, korvat ja lentopoimut ovat tummanruskeat. Koon ja värityksen lisäksi lepakkolajit erotetaan toisistaan korvien ja korvankansien muodon, hampaiden, kuonon muodon, lentoräpylöiden kiinnityskohtien, lentotavan ja kaikuluotausäänten perusteella.

Elinympäristö ja levinneisyys

Pikkulepakko saalistaa erilaisissa metsäympäristöissä, puistoissa, pihoissa ja myös vesien lähistöillä. Sen päiväpiilo sijaitsee yleensä puun kolossa, joskus rakennuksessa tai kallion onkalossa, mutta se kelpuuttaa asunnokseen myös lepakkopöntön. Pikkulepakko ei talvehti Suomessa. Pikkulepakkoa esiintyy harvalukuisena Etelä-Suomessa, erityisesti rannikkoalueella ja Pohjanmaan rannikon korkeudelle asti pohjoisessa.

Nykytila ja uhkatekijät

Pikkulepakkoja on tavattu Suomessa 1980-luvulta asti satunnaisesti, mutta havainnot ovat lisääntyneet viime vuosina oletettavasti lisääntyneen havainnoinnin ja kehittyneiden laitteiden vuoksi. Suomesta on löytynyt kaksi lisääntymisyhdyskuntaa. Ensimmäinen Ruotsin-pyhtäältä vuonna 2006 ja toinen pari vuotta myöhemmin Helsingistä. Ei vielä tiedetä, onko lajin lisääntyminen meillä säännöllistä vai satunnaista. Laji on Suomessa harvalukuinen, mutta aiemmin luultua yleisempi joko lisääntyneen havainnoinnin vuoksi tai siten laji on yleistymässä. Talvehtivia pikkulepakkoita Suomesta ei ole löytynyt, sillä se tiettävästi muuttaa etelämmäksi talvehtimaan. Suuri osa havainnoista on tehty syysmuuton aikana. Vähäisten tietojen perusteella on vaikea arvioida, onko lajilla jotain erityisiä uhkatekijöitä.

Hoitosuosituks

Kaavoitusten ja muiden maankäyttösuunnittelujen yhteydessä sekä erilaisia rakennushankkeita toteutettaessa on syytä välttää pikkulepakolle ja muille lepakoille tärkeitä piilopaikkojen ja saalistusalueiden hävittämistä. Tällaiset alueet tulisi selvittää kartoituksin hankkeiden yhteydessä. Poikaskolonioita ei saa häiritä. Metsien ja puistojen kolopuiden säästäminen on monien muiden lajien tavoin myös lepakoille tärkeää. Lepakoille voidaan ripustaa myös lepakkopönttöjä lepopaikoiksi.

Lähteet

- Dietz, C., von Helversen, O. & Nill, D. 2009: Bats of Britain, Europe & Northwest Africa. – A&C Black Publishers Ltd, London.
- Hagner-Wahlsten, N. and Kyheröinen, E.-M. 2008: First observation of breeding *Nathusius pipistrelle* (*Pipistrellus nathusii*) in Finland. – Memoranda Soc. Fauna Flora Fennica 84:36-40.
- Lappalainen, M. 2002: Lepakot – salaperäiset nahkasiivet. – Tammi, Helsinki. 207 s.
- Lehmann, R. 1983: Suomen ensimmäinen pikkulepakko. – Luonnon Tutkija 87(2):76
- Siivonen, Y. & Wermundsen, T. 2003: Distribution of *Nathusius pipistrelle* *Pipistrellus nathusii* (Keyserling & Blasius, 1839) in Finland. – Studia Chiropterologica 3-4:43-47
- Tidenberg, E.-M., Liukko, U.-M. & Stjernberg, T. 2019: Atlas of Finnish bats. — Ann. Zool. Fennici 56(1–6): 207–250. <http://www.annzool.net/PDF/anz56-free/anz56-207-250-OA.pdf>